

LAWYER

The Business Magazine • Νοέμβριος 2021

ΤΙΜΗ: 11,00€
ISSN: 2732-6152

016

ΑΡΧΟΝΤΟΥΛΑ ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Managing Partner,
AP Law Firm

Διανοητική ιδιοκτησία
και τεχνολογική
καινοτομία_σελ. 20

Ιδιωτικοποιήσεις:
Συνταγματικοί
και νομοθετικοί
περιορισμοί_σελ. 30

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

04

Editorial

08

Cover Story:
Αρχοντούλα
Παπαπαναγιώτου,
Managing Partner,
AP Law Firm

20

In the Spotlight:
Διανοητική ιδιοκτησία και
τεχνολογική καινοτομία:
Συμβολή, περιορισμοί και
νέες κατευθύνσεις

28

In the Spotlight:
Η γλωσσολογική ανάλυση ως
μέθοδος για τον καθορισμό
του κινδύνου σύγχυσης
εμπορικών σημάτων

38

Opinions:
Βάλια Μπάμπη
PhD & LLM (Cambridge),
Solicitor (England
& Wales), Δικηγόρος (ΔΣΑ),
Σύμβουλος, Τράπεζα
της Ελλάδος

52

Lawyer On Tour:
Ruth Cooper-Dickson
CEO CHAMPS Consult

05

News & Updates

14

Back Cover Story:
Λευτέρης Ζαγορίτης,
Συνήγορος
του Καταναλωτή

25

In the Spotlight:
Γιώργος Μπάλλας
Δικηγόρος, Senior
& Managing Partner,
Μπάλλας, Πελεκάνος
& Συνεργάτες Α.Ε.Δ.Ε.

30

In the Spotlight:
Απαιτήσεις και
περιορισμοί στις
ιδιωτικοποιήσεις
υπηρεσιών κοινής
ωφελείας από το
ευρωπαϊκό δίκαιο
και το Σύνταγμα

42

Opinions:
Νινέττα Σερέτη
Δικηγόρος,
LLM Droit Public-
MSc Communication

56

World Report

19

Lawyer Viewpoint:
MyDATA για δικηγόρους

26

In the Spotlight:
Terravision vs. Google:
Η ενδιαφέρουσα ιστορία
μιας ευρεσιτεχνίας
την εποχή της
τεχνολογικής έκρηξης

33

Γιάννος Γραμματίδης:
Partner της Μπαχάς,
Γραμματίδης & Συνεταίροι
Εβελίνα Δαφνή,
Junior Associate
της Μπαχάς, Γραμματίδης
& Συνεταίροι

48

Industry Focus:
Σπυριδούλα Μεγαλοκονόμου,
Legal Affairs Director
& BU Partner,
Μυτιληναίος ΑΕ

LAWYER

The Business Magazine

www.lawyermagazine.gr

EDITOR IN CHIEF

ATTORNEY AT LAW LL.M

Αλεξάνδρα Βαρλά

avarla@boussias.com

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ / ΣΥΝΤΑΚΤΡΙΑ

Αλεξιάνα Τσότσου

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣ

Λυδία Βενέρη

ACCOUNT MANAGER

Λήδα Πλατή

lplati@boussias.com

ΥΠΟΔΟΧΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ

Ρούλη Σαρίου

rsamiou@boussias.com

ART DIRECTOR

Νατάσσα Θεοδοσίου

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Χρύσα Δανιηλίδου

ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ

Θωμάς Αρσένης

IMAGE BANK

Adobe Stock

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

Ρίτα Κανδάκη

ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ιωάννα Παχή,

Δημήτρης Φαραός,

Θανάσης Μουτζίκος

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Δήμητρα Σπανού

ΕΚΤΥΠΩΣΗ/ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ

Pressious Arvanitidis

ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ/ΕΝΘΕΣΗ/ΕΠΙΚΟΛΛΗΣΗ

Presstime

ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ

Κωσταντίνος Χασιώτης,

Αλέξης Σουλιάτης,

Λίνα Γκολομάζου

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ (ΕΤΗΣΙΕΣ)

Εταιρειών: €121

Ιδιωτών: €99

Φοιτητών: €77

Κύπρου-Εξωτερικού: €132

BOUSSIAS

ΕΚΔΟΤΗΣ

Μιχάλης Κ. Μπούσιας

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Κατερίνα Πολυμερίδου

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΠΩΛΗΣΕΩΝ

Νένα Γιαννακίδου

CREATIVE DIRECTOR

Γιώργος Τριχιάς

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

BOUSSIAS ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ Ε.Π.Ε.

Κλεισθένους 338,

Τ.Κ. 153 44, Γέρακας

Τ.: 210 661 7777

Website: www.boussias.com

Κωδικός ΕΛΤΑ 210177

ISSN 2732-6152

Οι ιδιωτικοποιήσεις ως μοχλός ανάπτυξης στην Ελλάδα 2.0

Το εντατικό πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων, που ξεκίνησε το 2011, έχει ενισχύσει σημαντικά την ελληνική οικονομική παραγωγή, στοχεύοντας στην προέλευση ξένων επενδύσεων και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας.

Λόγω του αυξανόμενου ελλείμματος της χώρας, μεγάλο μέρος του οποίου οφειλόταν στον δυσλειτουργικό, παρεμβατικό κρατικό μηχανισμό, η ελληνική κυβέρνηση οδηγήθηκε σταδιακά στην επικράτηση ενός μοντέλου ελευθεριοποίησης των αγορών και ακύρωσης των κρατικών μονοπωλίων σε βασικές υπηρεσίες, όπως ο ηλεκτρισμός, οι τηλεπικοινωνίες κ.ά. Στα πλαίσια αυτού του μεταρρυθμιστικού σχεδίου ανάκαμψης, αποφάσισε το 2011 να δημιουργήσει το Ταμείο Ανάπτυξης Περιουσιακών Στοιχείων του Ελληνικού Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ), το οποίο ιδρύθηκε με τον ν. 3986/2011 με κύριο σκοπό του την αξιοποίηση των Δημόσιων Περιουσιακών Στοιχείων (συμπεριλαμβανομένων αεροδρομίων, λιμανιών, ακινήτων, αδειών καζίνο κ.λπ.) μέσα από τη διαδικασία ιδιωτικοποίησής τους. Με την κίνηση αυτή, η Κυβέρνηση απέβλεπε, όπως και εξακολουθεί, στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων, στην ενθάρρυνση της ανταγωνιστικότητας και στην επανεκκίνηση της ανάπτυξης στην Ελλάδα, η οποία θα φέρει σημαντικά οφέλη για την ελληνική οικονομία. Το ΤΑΙΠΕΔ αποτελεί για το Κράτος ένα σύγχρονο εργαλείο της ιδιωτικής οικονομίας, που λειτουργεί όμως με διαφάνεια προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. Σήμερα, η Κυβέρνηση επεκτείνει την αναπτυξιακή του δράση, καθώς με την τροποποίηση του ιδρυτικού νόμου του ΤΑΙΠΕΔ (3986/2011) στους σκοπούς του Ταμείου προβλέπεται η ωρίμαση Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας που έχουν ενταχθεί στο “Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας” (Πρόγραμμα) του ν. 4799/2021 (Α’ 78), η διενέργεια των σχετικών διαγωνιστικών διαδικασιών και η παρακολούθηση της εκτέλεσης των έργων που ανατίθενται στο πλαίσιο αυτών.

Φυσικά, οι ιδιωτικοποιήσεις ως μεταρρυθμιστικό μέτρο αποτέλεσαν συχνά αντικείμενο αντιπαράθεσης και έντονης κριτικής. Άλλοι εξέφραζαν ανησυχία για το αν η ιδιωτικοποίηση θα ήταν περισσότερο ωφέλιμη παρά επιζήμια για την ελληνική οικονομία, αφού θα μπο-

Γιάννος Γραμματίδης

**Partner
της Μπαχάς,
Γραμματίδης
& Συνεταίροι**

Εβελίνα Δαφνί

**Junior Associate
της Μπαχάς,
Γραμματίδης
& Συνεταίροι**

ρούσε να προκαλέσει διεύρυνση των εισοδηματικών διαφορών και απώλεια θέσεων εργασίας. Τέλος, άλλοι θεωρούν ότι είναι μία από τις προσοδοφόρες λύσεις στο πρόβλημα της οικονομικής κρίσης. Τα άμεσα και ορατά αποτελέσματα αυτής της απελευθέρωσης ήταν η σημαντική αύξηση του αριθμού άμεσων ξένων επενδύσεων, η έξοδος της χώρας μας στις αγορές με ιστορικά χαμηλά επιτόκια δανεισμού, καθώς και η δημιουργία δημοσιονομικού χώρου που επέτρεψε στην κυβέρνηση να προχωρήσει άμεσα σε φορολογικές ελαφρύνσεις και σε ψηφιοποίηση των κρατικών λειτουργιών και μηχανισμών. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν, ακόμη, τα αποτελέσματα μιας μελέτης που δημοσιεύθηκε τον Ιούλιο του 2020

από το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), η οποία έδειξε ότι οι ιδιωτικοποιήσεις ενίσχυσαν την ελληνική οικονομική παραγωγή κατά περίπου 1 δισεκατομμύριο ευρώ κατά μέσο όρο, κάθε χρόνο από το 2011 έως το 2019. Πολλά κρατικά περιουσιακά στοιχεία, που θα μπορούσαν να καταστούν ιδιαίτερα κερδοφόρα, όπως τα λιμάνια Καβάλας, Αλεξανδρούπολης, Βόλου και Ηγουμενίτσας, τα ναυπηγεία Σκαρामαγκά, Ελευσίνας και Σύρου, καθώς και τα ελληνικά αεροδρόμια, βρίσκονται ήδη σε διαδικασία ιδιωτικοποίησης, είτε μερικώς, είτε εξ’ ολοκλήρου.

- Ποια είναι τα σημαντικότερα νομικά ζητήματα αναφορικά με τους περιορισμούς δημοσίου δικαίου που τίθενται στις ιδιωτικοποιήσεις στην αγορά της ενέργειας;

Η αγορά της ενέργειας αποτελεί έναν πολυπρισματικό τομέα με σημεία επαφής σε μια σειρά δικαιοϋκλών κλάδων, όπως το ενωσιακό δίκαιο, το δημόσιο δίκαιο, το αστικό δίκαιο, το δίκαιο περιβάλλοντος, το δίκαιο ανταγωνισμού κ.ά. Η απόφαση για τη διενέργεια των προγραμμάτων ιδιωτικοποίησης σε αυτόν αλλά και σε οποιονδήποτε τομέα συνιστά ενάσκηση κυβερνητικής πολιτικής και η υλοποίησή τους επαφίεται στον κοινό νομοθέτη.

Κατά τη θέσπιση ενός προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων, ο εθνικός νομοθέτης υπόκειται σε κανόνες οι οποίοι εγγυώνται την οικονομική ωφέλεια του Δημοσίου και την εύρυθμη λειτουργία του ανταγωνισμού, ταυτόχρονα όμως και σε περιορισμούς που εξασφαλίζουν τα δικαιώματα των πολιτών και το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Το κοινό δίκαιο λειτουργεί κυρίως ως μέσο εφαρμογής των προγραμμάτων ιδιωτικοποίησης, ενώ το συνταγματικό δίκαιο λειτουργεί ορισμένες φορές ως περιορισμός τους, καθώς αποτελεί τη σταθερά βάση της οποίας εξετάζονται οι πολιτικές επιλογές, οι οποίες δεν δύνανται να προσκρούουν σε αρχές που απορρέουν από το Σύνταγμα.

Η ενέργεια είναι αγαθό ζωτικής σημασίας για τον άνθρωπο και προϋπόθεση για την εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης. Επιπλέον, αποτελεί θεμελιώδη παράμετρο για την οικονομική ανάπτυξη και την πρόοδο, αφού είναι βασικός συντελεστής για την παραγωγή άλλων βιομηχανικών αγαθών και την παροχή βασικών υπηρεσιών. Οι συνταγματικές δεσμεύσεις των ιδιωτικοποιήσεων, επομένως, δεν εξαντλούνται στη στιγμιαία απόφαση της πραγματοποίησής τους, αλλά συνοδεύουν τη διαδικασία αυτή καθ' όλη τη διάρκειά της, αλλά και την υπερβαίνουν, στο βαθμό που συνεπάγονται την επιβολή διαρκών υποχρεώσεων.

- Έχουν ανακύψει τα τελευταία χρόνια ζητήματα ελεύθερου ανταγωνισμού λόγω των ιδιωτικοποιήσεων σε υπηρεσίες κοινής ωφελείας;

Η ιδιωτικοποίηση αποβλέπει στην εισαγωγή του ανταγωνισμού στις μέχρι τώρα κλειστές αγορές, με κύριο στόχο την κατάργηση των κρατικών μονοπωλίων, τη βελτίωση της αποδοτικότητας των επιχειρήσεων και την ευημερία των καταναλωτών. Σε ένα όλο και περισσότερο διεθνές ανταγωνιστικό περιβάλλον, ο περιορισμός του δυσλειτουργικού παρεμβατικού κρατικού μηχανισμού κρίθηκε αναγκαίος για τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών σε τομείς, όπως οι τηλεπικοινωνίες, ενέργεια κ.ά. Ο ελεύθερος ανταγωνισμός διέπεται από θεμελιώδεις αρχές, όπως είναι η προώθηση της ολοκλήρωσης της αγοράς, η προστασία της οικονομικής ελευθερίας, η καταπολέμηση του πληθωρισμού, η αμεροληψία και η ισότητα. Σε κάθε περίπτωση, σημαντικός είναι ο ρόλος των ρυθμιστικών αρχών να επαγρυπνούν σε συνεχή βάση και να αποτρέπουν την κατάχρηση μονοπωλιακής θέσης. Ο τρόπος με τον οποίο οργανώνεται η ενιαία αγορά στη βάση του θεμιτού ανταγωνισμού που αναπτύσσεται εντός αυτής αποφέρει τελικά μεγαλύτερο όφελος στον τελικό καταναλωτή και πολίτη του κράτους. Είναι ποικίλα τα παραδείγματα των υπηρεσιών κοινής ωφελείας στην Ελλάδα που βελτίωσαν άρδην τις υπηρεσίες τους, με χαρακτηριστικό παράδειγμα τον ΟΤΕ και προσφάτως τη ΔΕΗ να βαίνει προς τη γενναία εξυγίανση ακολουθώντας ένα πρόγραμμα επενδύσεων υψηλών προσδοκιών.

**Γιάννος
Γραμματίδης**

Partner
της Μπαχάς,
Γραμματίδης
& Συνεταίροι

**Εβελίνα
Λαφινί**

Junior Associate
της Μπαχάς,
Γραμματίδης
& Συνεταίροι